

Єднання
заради дії

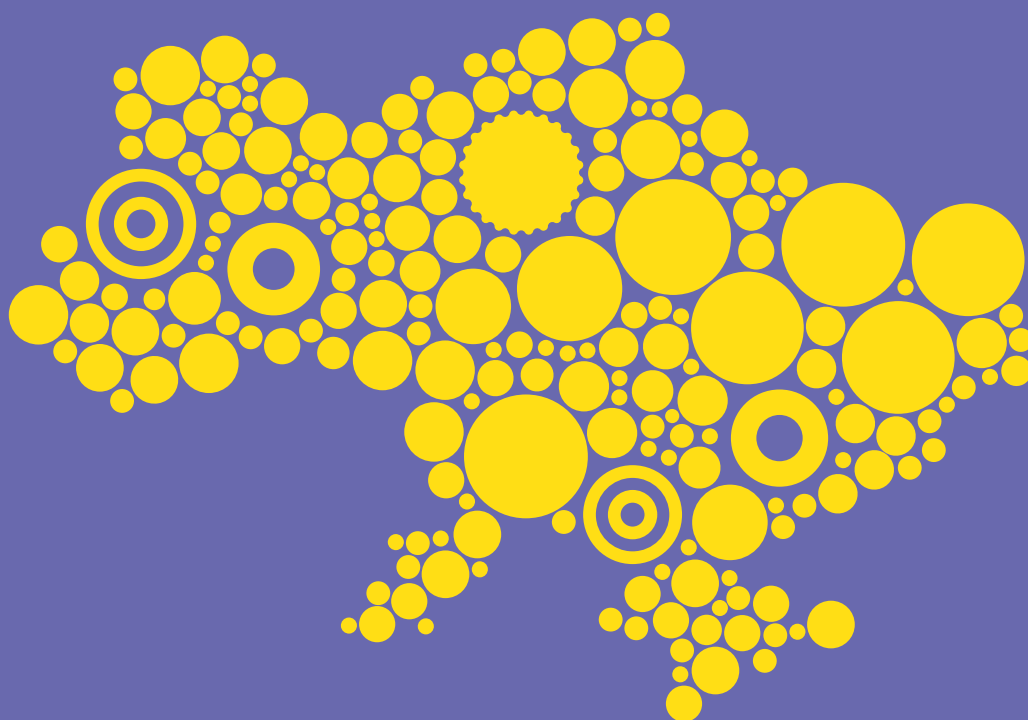
МінРеінтеграції

Міністерство
цифрової трансформації
України

Методичні матеріали щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та цивільного населення, які постраждали від військової агресії РФ проти України

Реєстрація актів цивільного стану

Методичні матеріали щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та цивільного населення, які постраждали від військової агресії РФ проти України

СКОРОЧЕННЯ:

КМУ Кабінет Міністрів України

Реєстр Державний реєстр актів цивільного стану громадян

Правила реєстрації

Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджені наказом Міністерства юстиції від 18.10.2000 року № 52/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24.12.2010 року № 3307/5)

Постанова № 213

Постанова КМУ від 07.03.2022 року № 213 «Деякі питання державної реєстрації шлюбу в умовах воєнного стану»

Наказ № 3734/4

Наказ Міністерства юстиції України «Про впорядкування відносин з державної реєстрації народження та отримання документів про народження в умовах воєнного стану» від 03.09.2022 року № 3734/5

Відділи ДРАЦС

відділи державної реєстрації актів цивільного стану та відділи державної реєстрації актів цивільного стану управлінь державної реєстрації Міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України

Методичні матеріали щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та цивільного населення, які постраждали від військової агресії РФ проти України

РЕЄСТРАЦІЯ АКТИВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

Важливо!

- Під час дії воєнного стану відділи ДРАЦС працюють у штатному режимі, крім міст/районів, де такої можливості немає у зв'язку з веденням активних бойових дій.
- Запроваджено можливість отримання свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану повторно та витягів із Державного реєстру актів цивільного стану шляхом звернення до центру надання адміністративних послуг.
- Повторна видача свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану та внесення змін до актових записів цивільного стану здійснюється виключно за місцем зберігання першого примірника відповідного актового запису (при цьому реалізована можливість надіслати електронний запит з відділу ДРАЦС за місцем звернення – до відділу ДРАЦС за місцем зберігання запису).
- Державне мито за державну реєстрацію актів цивільного стану та за повторну видачу свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану та свідоцтв, що видаються у зв'язку зі зміною і поновленням актових записів цивільного стану, яке не справлялося протягом 2 місяців від початку дії правового режиму воєнного стану, внаслідок змін до законодавства знову підлягає обов'язковій сплаті.
- Згідно з Наказом Міністерства юстиції № 606/5 від 26.02.2022 року до Правил реєстрації внесені зміни, відповідно до яких державну реєстрацію актів цивільного стану проводить будь-який орган державної реєстрації актів цивільного стану за зверненням заявника. Таким чином, було запроваджено принцип екстериторіальності.

Державна реєстрація народження

Проводить будь-який орган ДРАЦС, незалежно від місця народження дитини, за зверненням заявника та за пред'явлення ним паперового Медичного свідоцтва про народження за формою 103/о.

Відповідно до Наказу МОЗ України від 04.03.2022 № 407 «Про забезпечення реєстрації новонародженої дитини в умовах воєнного стану», якщо пологи відбулися поза межами закладу охорони здоров'я, таке свідоцтво може видати медичний працівник, який був присутній під час пологів або проводив перший огляд новонародженого.

У випадку відсутності форми 103/о медпрацівнику дозволено виписати довідку довільної форми у двох екземплярах. Один із них передається матері, а другий – на зберігання до медзакладу.

КОМПЛЕКСНА ПОСЛУГА ЄМАЛЯТКО

Зареєструвати народження дитини та отримати свідоцтво про народження дитини, а також замовити до 9 інших державних послуг, потрібних для новонародженої дитини можливо за допомогою комплексної послуги еМалятко, яка надається в порядку, затвердженому [постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 2023 року № 853](#).

Методичні матеріали щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та цивільного населення, які постраждали від військової агресії РФ проти України

Послуга "єМалятко" складається з таких послуг:

- 1) державна реєстрація народження та визначення походження дитини;
- 2) декларування місця проживання дитини;
- 3) призначення допомоги при народженні дитини;
- 4) внесення відомостей про дитину до Реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я;
- 5) реєстрація дитини у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків;
- 6) внесення інформації про дитину до Єдиного державного демографічного реєстру з автоматичним формуванням унікального номера запису в ньому;
- 7) надання грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги "пакунок малюка";
- 8) видача посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї;
- 9) призначення допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях.

Послуга єМалятко надається, якщо:

- батьки дитини є громадянами України;
- щодо дитини було видано медичний висновок про народження (далі - медичний висновок) чи медичне свідоцтво про народження (форма № 103/о) або судове рішення про встановлення факту народження дитини;
- на момент подання заяви народження дитини не зареєстровано органом державної реєстрації актів цивільного стану.

Заяву можна подати одним з таких способів:

- особисто [через Портал Дія](#);
- через [центр надання адміністративних послуг](#);
- безпосередньо до [відділу державної реєстрації актів цивільного стану](#);
- у закладі охорони здоров'я, що надає медичну допомогу при пологах, за умови співробітництва відділу державної реєстрації актів цивільного стану та закладу охорони здоров'я.

Інформування заявника про результати надання послуг "єМалятко" здійснюється засобами Порталу Дія.

У разі коли за результатом надання послуг "єМалятко", передбачено видачу документа, за вибором заявника такий документ може бути отриманий у відповідному державному органі, органі місцевого самоврядування, який надавав таку послугу, або у разі подання заяви через центр надання адміністративних послуг чи у закладі охорони здоров'я, що надає медичну допомогу при пологах, - у відповідному центрі надання адміністративних послуг чи у закладі охорони здоров'я або не пізніше ніж протягом наступного робочого дня з дня надання послуги надісланий заявникові рекомендованим поштовим відправленням коштом заявника.

ОНЛАЙН-РЕЄСТРАЦІЯ НАРОДЖЕННЯ

Наказом № 3734/4 запроваджено онлайн реєстрацію дитини, яка народилася в адміністративно-територіальній одиниці, де через активні військові дії чи окупацію частини території України державна реєстрація актів цивільного стану тимчасово не проводиться.

Для проведення онлайн державної реєстрації дитини відповідно до нового альтернативного порядку необхідно:

1. Написати заяву про державну реєстрацію народження, складену в довільній формі, з відомостями про дитину та її батьків.
2. Додати до заяви медичний документ, який відповідно до законодавства є підставою для проведення державної реєстрації народження, а саме:
 - медичне свідоцтво про народження за формою 103/о, що видають заклади охорони здоров'я, де приймаються пологи;
 - або медичну довідку про перебування дитини під наглядом лікувального закладу – в разі народження дитини поза закладом охорони здоров'я;
 - або рішення суду про встановлення факту народження, якщо відсутній документ закладу охорони здоров'я або медичної консультаційної комісії, що підтверджує факт народження.
3. Долучити паспорти або паспортні документи, що посвідчують особи батьків (одного з них), та свідоцтво про шлюб.
4. Електронні копії документів надіслати на електронну пошту відділу ДРАЦСу в Чернівецькій області Управління державної реєстрації Південно-Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України (м. Івано-Франківськ): birth@cv.minjust.gov.ua

Цей відділ ДРАЦСу вчиняє актовий запис про народження в електронному вигляді та на паперових носіях й оформляє свідоцтво про народження. Після цього заявник на свою електронну пошту отримує скановану копію свідоцтва про народження, роз'яснення порядку подальшого отримання оригіналу свідоцтва про народження та (у випадках, передбачених законодавством) витягу з Державного реєстру актів цивільного громадян. Свідоцтво про народження має з'явитися в Дії.

Отримати оригінал свідоцтва про народження можуть наступні особи:

- заявник;
- батьки дитини (один із них);
- баба, дід;
- повнолітній брат і сестра, тітка, дядько, мачуха, вітчим дитини або їхній представник, що діє на підставі нотаріально посвідченої довіреності чи одного з документів, що посвідчують повноваження відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;
- Уповноважений Верховної Ради України з прав людини особисто або через свого представника.

Свідоцтво про народження можна отримати в будь-якому відділі державної реєстрації актів цивільного стану в межах адміністративно-територіальної одиниці, де не припинений доступ користувачів до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України. Для цього особа має скласти заяву в довільній формі, пред'явити документ, що посвідчує особу, та оригінал медичного документа про народження, на підставі якого проведено державну реєстрацію народження.

Державна реєстрація смерті

На час дії воєнного стану державну реєстрацію смерті проводить у день звернення заявника будь-який орган державної реєстрації актів цивільного стану.

У разі настання смерті в дорозі (у поїзді, на судні, в літаку тощо) державна реєстрація смерті може бути проведена в найближчому органі ДРАЦС.

Державну реєстрацію смерті за заявою будь-якої особи орган державної реєстрації актів цивільного стану проводить на підставі документа про смерть встановленої форми, виданого закладом охорони здоров'я або судово-медичною установою.

Про факт державної реєстрації смерті реєстратор видає заявнику, який звернувся за реєстрацією, свідоцтво про державну реєстрацію смерті на підставі актового запису цивільного стану, складеного в електронному вигляді та на паперовому носії, у повній відповідності до нього, а також витяг із Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання.

Отримати повторно свідоцтво про смерть пізніше можуть близькі родичі померлого або інші особи, визначені законодавством, у будь-якому відділі ДРАЦС, незалежно від місця проживання заявника та місця складання актового запису по всій території України, де є доступ до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

Відомості щодо дати та місця смерті вносяться до актового запису про смерть відповідно до лікарського свідоцтва про смерть.

Якщо в актовому записі про смерть виявлені помилкові відомості або відсутні певні відомості за наявності достатніх підстав до актового запису, відповідний відділ ДРАЦС вносить зміни. Заявником щодо внесення змін до актового запису про смерть може бути спадкоємець померлого.

Якщо родичі померлого мешкають у регіоні, де немає можливості звернутися до відділів ДРАЦС (території, де державні органи не здійснюють повноваження через військові дії), вони можуть звернутися через представника, повноваження якого мають ґрунтуватися на нотаріально посвідченій довіреності (відповідно до статті 244 Цивільного кодексу), або до адвоката.

Державна реєстрація шлюбу

Особливості реєстрації шлюбу встановлені [Постановою № 213](#). Більшість із них стосується шлюбів, у яких щонайменше один із наречених є військовослужбовцем.

Для цивільного населення важливою є новела, включена до п. 3 Постанови № 213: факт реєстрації шлюбу також може засвідчуватися актом про укладення шлюбу, який складає керівник закладу охорони здоров'я, де перебувають або працюють один чи обоє наречених, та скріплює печаткою (за наявності) цього закладу.

Акт про укладення шлюбу може складатися у присутності обох чи одного з наречених. У разі відсутності одного з наречених – із використанням доступних засобів відеозв'язку з ним, за участі двох свідків.

Акт про укладення шлюбу має містити відомості про дату та місце його складення, прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), дату народження обох наречених, їхнє громадянство, а в разі обрання прізвища одного із них або приєднання до свого прізвища прізвища іншого – відомості про обране прізвище, а також відомості про прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), дату народження двох свідків із проставленням останніми власних підписів.

Акт про укладення шлюбу надсилає керівник закладу охорони здоров'я, який його склав, до будь-якого відділу ДРАЦС для складання актового запису про шлюб у паперовій формі та внесення відомостей до Реєстру.

Відділи ДРАЦС чи територіальні органи Міністерства юстиції, до яких надсилаються заяви про державну реєстрацію шлюбу чи акти, забезпечують пересилання таких документів до відповідних відділів державної реєстрації актів цивільного стану за допомоги електронних засобів телекомунікації. Оригінали заяв про державну реєстрацію шлюбу чи актів невідкладно передаються до відповідних відділів державної реєстрації актів цивільного стану.

На підставі складеного актового запису про шлюб подружжю або одному з них у день звернення до відділу ДРАЦС, яким зареєстровано шлюб, видається відповідне свідоцтво.

Якщо звернення до відділу ДРАЦС, який зареєстрував шлюб, неможливе, відповідне свідоцтво видається в іншому відділі ДРАЦС – у разі внесення відомостей про такий шлюб до Реєстру та за наявності доступу до нього.

Відомості, відсутні в актовому записі про шлюб, можуть бути внесені до нього після припинення чи скасування воєнного стану у визначеному законодавством порядку.

Методичні матеріали щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та цивільного населення, які постраждали від військової агресії РФ проти України

Для написання цього розділу було проаналізовано нижченаведені джерела та використано визначення, зазначені в них:

- Цивільний кодекс України;
- Сімейний кодекс України;
- Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»;
- Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 № 7-93 «Про державне мито»
- Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;
- Постанова КМУ від 07.03.2022 року № 213 «Деякі питання державної реєстрації шлюбу в умовах воєнного стану»;
- Постанова КМУ від 07.03.2022 року № 853 «Деякі питання надання комплексної електронної публічної послуги “eМалятко”»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 червня 2015 року № 669-р «Про реалізацію пілотного проекту у сфері державної реєстрації актів цивільного стану»;
- Наказ Міністерства юстиції України «Про впорядкування відносин з державної реєстрації народження та отримання документів про народження в умовах воєнного стану» від 03.09.2022 року № 3734/5;
- Наказ Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5 «Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні»;
- Наказ МОЗ України від 04.03.2022 № 407 «Про забезпечення реєстрації новонародженої дитини в умовах воєнного стану»;
- Наказ Міністерства юстиції України від 09 липня 2015 року № 1187/5 «Про запровадження пілотного проекту щодо подання заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет».